Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (sjätte avdelningen)

den 22 november 2017 *

”Överklagande – Miljö – Förordning (EG) nr 1272/2008 – Klassificering, märkning och förpackning av vissa ämnen och blandningar – Förordning (EU) nr 944/2013 – Klassificering av högtemperatursbeck – Toxicitetskategorierna Aquatic Acute 1 (H400) och Aquatic Chronic 1 (H410) – Omsorgsplikt – Uppenbart oriktig bedömning”

I mål C-691/15 P,

angående ett överklagande enligt artikel 56 i stadgan för Europeiska unionens domstol, som ingavs den 17 december 2015,

Europeiska kommissionen, företrädd av K. Talabér-Ritz och P.-J. Loewenthal, båda i egenskap av ombud,

klagande,

med stöd av

Konungariket Danmark, företrätt av C. Thorning och N. Lyshøj, båda i egenskap av ombud,

Förbundsrepubliken Tyskland, företrädd av T. Henze, J. Möller och R. Kanitz, samtliga i egenskap av ombud,

Konungariket Nederländerna, företrätt av M. Bulterman, C. S. Schillemans och J. Langer, samtliga i egenskap av ombud,

intervenienter i överklagandet,

i vilket de andra parterna är:

Bilbaína de Alquitranes SA, Luchana-Baracaldo (Spanien),

Deza a.s., Valašské Meziříčí (Tjeckien),

Industrial Química del Nalón SA, Oviedo (Spanien),

Koppers Denmark A/S, Nyborg (Danmark),

Koppers UK Ltd, Scunthorpe (Förenade kungariket),

Koppers Netherlands BV, Uithoorn (Nederländerna),

* Rättegångsspråk: engelska.

Rütgers basic aromatics GmbH, Castrop-Rauxel (Tyskland),

Rütgers Belgium NV, Zelzate (Belgien),

Rütgers Poland sp. z o.o., Kędzierzyn-Koźle (Polen),

Bawtry Carbon International Ltd, Doncaster (Förenade kungariket),

Grupo Ferroatlántica SA, Madrid (Spanien),

SGL Carbon GmbH, Meitingen (Tyskland),

SGL Carbon GmbH, Bad Goisern am Hallstättersee (Österrike),

SGL Carbon, Passy (Frankrike),

SGL Carbon SA, A Coruña (Spanien),

SGL Carbon Polska SA, Racibórz (Polen),

ThyssenKrupp Steel Europe AG, Duisburg (Tyskland),

Tokai erftcarbon GmbH, Grevenbroich (Tyskland),

företrädda av advokaterna K. Van Maldegem, C. Mereu, M. Grunchard och P. Sellar,

sökande i första instans,

Europeiska kemikaliemyndigheten (Echa), företrädd av N. Herbatschek, W. Broere och M. Heikkilä, samtliga i egenskap av ombud,

GrafTech Iberica SL, Pamplona (Spanien), företrätt av advokaterna C. Mereu, K. Van Maldegem, M. Grunchard och P. Sellar,

intervenienter i första instans,

meddelar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden C.G. Fernlund (referent) samt domarna A. Arabadjiev och E. Regan,

generaladvokat: M. Bobek,

justitiesekreterare: handläggaren I. Illéssy,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 15 juni 2017,

och efter att den 7 september 2017 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Europeiska kommissionen har yrkat att domstolen ska upphäva den dom som meddelades av Europeiska unionens tribunal den 7 oktober 2015, Bilbaína de Alquitranes m.fl./kommissionen (T-689/13, ej publicerad, EU:T:2015:767) (nedan kallad den överklagade domen). Genom denna dom har tribunalen delvis ogiltigförklarat kommissionens förordning (EU) nr 944/2013 av den 2 oktober 2013 om ändring, för anpassning till den tekniska och vetenskapliga utvecklingen, av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar (EUT L 261, 2013, s. 5) (nedan kallad den angripna förordningen), i den mån högtemperatursbeck (EG nr 266–028–2) i denna förordning klassificeras som toxiskt i kategorierna Aquatic Acute 1 (H400) och Aquatic Chronic 1 (H410) (nedan kallade akut 1 och kronisk 1).

Tillämpliga bestämmelser

2 I skäl 4–8 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 (EUT L 353, 2008, s. 1), i dess lydelse enligt kommissionens förordning (EU) nr 286/2011 av den 10 mars 2011 (EUT L 83, 2011, s. 1) (nedan kallad förordning nr 1272/2008), anges följande:

”(4) Handeln med ämnen och blandningar är inte bara en fråga för den inre marknaden, utan även för den globala marknaden. Företagen torde därför tjäna på en global harmonisering av regler om klassificering och märkning och på enhetliga regler om klassificering och märkning vid, å ena sidan, distribution och användning och, å andra sidan, vid transport.

(5) För att underlätta världshandeln och samtidigt skydda människors hälsa och miljön har man inom Förenta nationerna under tolv år omsorgsfullt utarbetat harmoniserade kriterier för klassificering och märkning. Resultatet av detta arbete är det globalt harmoniserade systemet för klassificering och märkning av kemikalier Globally Harmonised System of Classification and Labelling of Chemicals (nedan kallat GHS).

(6) Denna förordning följer på flera förklaringar, där gemenskapen bekräftat sin avsikt att bidra till en global harmonisering av klassificerings- och märkningskriterier, inte bara på FN-nivå, utan också genom att införliva de internationellt överenskomna GHS-kriterierna i gemenskapslagstiftningen.

(7) Fördelarna för företagen kommer att bli större när allt fler länder i världen införlivar GHS-kriterierna i sin lagstiftning. Gemenskapen bör gå i spetsen för denna process för att uppmuntra andra länder att följa efter och för att ge gemenskapsindustrin konkurrensfördelar.

(8) Det är därför nödvändigt att harmonisera bestämmelserna och kriterierna för klassificering och märkning av ämnen, blandningar och vissa särskilda föremål i gemenskapen, med beaktande av klassificeringskriterierna och märkningsreglerna i GHS, men också genom att bygga vidare på den erfarenhet man fått under 40 års tillämpning av gemenskapens befintliga kemikalielagstiftning och genom att behålla den skyddsnivå som uppnåtts genom systemet med harmoniserad klassificering och märkning, med hjälp av dels gemenskapsfaroklasser som ännu inte ingår i GHS, dels gällande märknings- och förpackningsregler.”

3 Bilaga I till förordning nr 1272/2008, där bland annat kriterierna för klassificering i faroklasser anges, innehåller fem delar. I del 4 i bilagan återfinns punkt 4.1.3 som har rubriken ”Kriterier för klassificering av blandningar” och följande lydelse:

”4.1.3.1 Klassificeringssystemet för blandningar omfattar samma kategorier som för ämnen, dvs. akut 1 och kronisk 1–4. För att alla tillgängliga data ska kunna användas för att klassificera en blandnings farliga effekter på vattenmiljön tillämpas följande i förekommande fall:

En blandnings ’relevanta beståndsdelar’ är sådana som är klassificerade akut 1 eller kronisk 1 och förekommer i koncentrationer på minst 0,1 % (w/w), och sådana som är klassificerade kronisk 2, 3 eller 4 och förekommer i koncentrationer på minst 1 % (w/w), såvida det inte finns skäl att misstänka att en beståndsdel som förekommer i lägre koncentrationer ändå är relevant för att klassificera blandningen som farlig för vattenmiljön (t.ex. när det rör sig om mycket toxiska beståndsdelar, se 4.1.3.5.5.5). För ämnen som klassificeras akut 1 eller kronisk 1 ska i regel en koncentration på (0,1/M) % beaktas. (M-faktorn förklaras i 4.1.3.5.5.5).

4.1.3.2 Klassificeringen sker stegvis och är beroende av vilken slags information som föreligger om själva blandningen och de ingående ämnena. I figur 4.1.2 beskrivs hur man går till väga.

Följande moment ingår:

– Klassificering baserad på testade blandningar.

– Klassificering baserad på överbryggningsprinciper.

– Användning av ’sammanräkning av klassificerade beståndsdelar’ och/eller en ’additionsformel’.”

4 I punkt 4.1.3.5.5 i bilaga I till förordning nr 1272/2008, som har rubriken ”Sammanräkningsmetod”, anges följande:

”4.1.3.5.5.1.1 När det gäller farokategorierna kronisk 1–3, skiljer sig toxicitetskriterierna med en faktor 10 från en kategori till en annan. Ämnen som klassificerats med hög toxicitet bidrar därför till klassificering av en blandning i en lägre kategori. Beräkningen av dessa klassificeringskategorier måste således grundas på bidraget från alla ämnen som klassificerats som kronisk 1, 2 eller 3.

4.1.3.5.5.1.2 För en blandning som innehåller beståndsdelar klassificerade som akut 1 eller kronisk 1, där den akuta toxiciteten är under 1 mg/l och/eller den kroniska toxiciteten är under 0,1 mg/l (om de inte är snabbt nedbrytbara) och 0,01 mg/l (om de är snabbt nedbrytbara), måste man tänka på att sådana beståndsdelar bidrar till blandningens toxicitet redan vid låga koncentrationer. Aktiva beståndsdelar i pesticider är ofta mycket toxiska för vattenmiljön, och det gäller även en del andra ämnen som metallorganiska föreningar. I dessa fall leder tillämpningen av de normala allmänna koncentrationsgränserna till en ’underklassificering’ av blandningen. Därför ska multiplikationsfaktorer användas när det gäller mycket toxiska beståndsdelar i enlighet med punkt 4.1.3.5.5.5.”

5 Vad gäller blandningar med mycket toxiska beståndsdelar föreskrivs i punkt 4.1.3.5.5.5.1 i bilaga I i förordning nr 1272/2008 följande:

”4.1.3.5.5.5.1 Beståndsdelar klassificerade som akut 1 eller kronisk 1 med en toxicitet som ligger under 1 mg/l och/eller kronisk toxicitet som ligger under 0,1 mg/l (om de inte är snabbt nedbrytbara) och 0,01 mg/l (om de är snabbt nedbrytbara) bidrar till blandningens

toxicitet även vid låga koncentrationer och ska normalt ges ökad betydelse då sammanräkningsmetoden för klassificering används. För en blandning som innehåller beståndsdelar klassificerade akut 1 eller kronisk 1 ska något av följande användas:

– Den stegvisa metoden i avsnitten 4.1.3.5.5.3 och 4.1.3.5.5.4, där man använder en viktad summa genom att multiplicera koncentrationerna för beståndsdelarna som klassificerats som akut 1 respektive kronisk 1 med en faktor i stället för att bara summera procentandelarna. Detta innebär att koncentrationen av akut 1 i den vänstra kolumnen i tabell 4.1.1 och koncentrationen av kronisk 1 i den vänstra kolumnen i tabell 4.1.2 multipliceras med respektive faktor. …

…”

Bakgrund till tvisten

6 Det framgår av punkterna 1–8 i den överklagade domen att högtemperatursbeck är en restprodukt från destillering av stenkolstjära under hög temperatur. Högtemperatursbeck tillhör ämnen med okänd eller varierande sammansättning, komplexa reaktionsprodukter eller biologiska material (nedan kallade UVCB-ämnen), då det inte helt kan identifieras genom sin kemiska sammansättning.

7 Konungariket Nederländerna har i september månad år 2010 till Europeiska kemikaliemyndigheten (nedan kallad kemikaliemyndigheten) ingett ett förslag på klassificering av högtemperatursbeck som ett ämne som är cancerogent i kategori 1A (H350), mutagent i kategori 1B (H340), reproduktionstoxiskt i kategori 1B (H360FD), toxiskt för vattenmiljön i kategorierna Aquatic Acute 1 (H400) och Aquatic Chronic 1(H410).

8 Den 2 oktober 2013 antog kommissionen den angripna förordningen. Enligt artikel 1.2 a i) och b i) i förordningen, jämförd med bilaga II och IV klassificerades högtemperatursbeck bland annat som farligt för vattenmiljön i kategorierna akut 1 och kronisk 1 (Aquatic Acute 1 (H400) och Aquatic Chronic 1 (H410)). Enligt artikel 3.3 i denna förordning är denna klassificering tillämplig från och med den 1 april 2016.

Förfarandet vid tribunalen och den överklagade domen

9 Bilbaína de Alquitranes, SA, Deza, a.s., Industrial Química del Nalón, SA, Koppers Denmark A/S, Koppers UK Ltd, Koppers Netherlands BV, Rütgers basic aromatics GmbH, Rütgers Belgium NV, Rütgers Poland Sp. z o.o., Bawtry Carbon International Ltd, Grupo Ferroatlántica, SA, SGL Carbon GmbH (Tyskland), SGL Carbon GmbH (Österrike), SGL Carbon, SGL Carbon, SA, SGL Carbon Polska SA, ThyssenKrupp Steel Europe AG och Tokai erftcarbon GmbH (nedan kallade Bilbaína m.fl.) väckte talan om ogiltigförklaring av den angripna förordningen. Till stöd för sin talan anförde de tre grunder, av vilka den andra avsåg att kommissionen hade gjort en uppenbart felaktig bedömning gällande högtemperatursbecks toxicitet.

10 I den överklagade domen bedömde tribunalen i huvudsak att kommissionen hade gjort denna felaktiga bedömning genom att åsidosätta sin skyldighet att beakta alla relevanta faktorer och omständigheter i syfte att ta hänsyn till proportionen av de 16 polycykliska aromatiska kolväten (nedan kallade PAH-ämnen) som ingår i högtemperatursbeck och de kemiska effekterna av dessa ämnen.

11 Tribunalen biföll således talan såvitt avser den andra delen av den andra grunden och ogiltigförklarade den angripna förordningen i den mån högtemperatursbeck klassificerades som farligt för vattenmiljön i kategorierna Aquatic Acute 1 (H400) och Aquatic Chronic 1 (H410).

Parternas yrkanden och förfarandet vid domstolen

12 Kommissionen har yrkat att domstolen ska upphäva den överklagade domen, återförvisa målet till tribunalen och förordna att beslut om rättegångskostnader ska anstå.

13 Bilbaína m.fl. har yrkat att domstolen ska ogilla överklagandet eller återförvisa målet till tribunalen och förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna, även för det fall kommissionens överklagande delvis vinner bifall.

14 Kemikaliemyndigheten har yrkat att domstolen ska upphäva den överklagade domen, återförvisa målen till tribunalen och förordna att beslut om rättegångskostnader ska anstå.

15 Danmarks regering har yrkat att domstolen ska upphäva den överklagade domen och återförvisa målet till tribunalen.

16 Tysklands regering har yrkat att domstolen ska upphäva den överklagade domen, återförvisa målet till tribunalen och förordna att beslut om rättegångskostnader ska anstå.

17 Nederländernas regering har yrkat att domstolen ska upphäva den överklagade domen.

18 Genom beslut av domstolens vice ordförande av den 7 juli 2016, kommissionen/Bilbaína de Alquitranes m.fl. (C-691/15 P–R, ej publicerat, EU:C:2016:597), avslogs den ansökan om uppskov med verkställighet av den angripna förordningen som Bilbaína m.fl. ingav den 24 mars 2016.

Prövning av överklagandet

Den första grunden: Bristfällig motivering

Parternas argument

19 Kommissionen har anfört att de skäl som angetts i punkterna 31–34 i den överklagade domen innebär en bristfällig motivering på grund av deras motsägelsefullhet eller tvetydighet. Kommissionen har gjort gällande att det av de angivna skälen inte går att utläsa huruvida Tribunalen har ogiltigförklarat den angripna förordningen på grund av att kommissionen har tillämpat sammanräkningsmetoden eller på grund av att kommissionen har tillämpat denna metod felaktigt.

20 I punkt 34 i den överklagade domen förefaller tribunalen kritisera kommissionen för att den har beaktat egenskaperna hos beståndsdelarna i högtemperatursbeck snarare än egenskaperna hos detta ämne i dess helhet, vilket tyder på att tribunalen har ansett att det var felaktigt att tillämpa sammanräkningsmetoden. I punkt 22 i den överklagade domen har tribunalen däremot angett att den grund som Bilbaína m.fl. har åberopat avsåg principerna för tillämpning av denna metod. I punkterna 32 och 33 i den överklagade domen har tribunalen dessutom anfört att kommissionen borde ha beaktat ämnets låga vattenlöslighet i dess helhet vid tillämpningen av sammanräkningsmetoden.

21 Bilbaína m.fl. har bestridit kommissionens argument.

Domstolens bedömning

22 Av domstolens fasta praxis följer att den motiveringsskyldighet som åligger tribunalen innebär att tribunalens resonemang klart och tydligt måste framgå så att parterna kan få kännedom om grunderna för avgörandet och domstolen kan få tillräckligt underlag för att utöva sin kontroll (se, bland annat, dom av den 7 januari 2004, Aalborg Portland m.fl./kommissionen, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P och C-219/00 P, EU:C:2004:6, punkt 372, och beslut av den 1 juni 2017, Universidad Internacional de la Rioja/EUIPO, C-50/17 P, ej publicerat, EU:C:2017:415, punkt 12).

23 I punkt 30 i den överklagade domen bedömde tribunalen att ”kommissionen hade gjort sig skyldig till en uppenbart felaktig bedömning, vi klassificeringen av högtemperatursbeck som farligt för vattenmiljön i kategorierna Aquatic Acute 1 (H400) och Aquatic Chronic 1 (H410) på grundval av dess beståndsdelar genom att åsidosätta sin skyldighet att beakta alla relevanta faktorer och omständigheter i syfte att ta hänsyn till proportionen av de 16 [PAH-ämnen] som ingår i högtemperatursbeck och de kemiska effekterna av dessa ämnen”.

24 Det framgår av punkterna 31–34 i den överklagade domen att tribunalen bedömde att varken kommissionen eller kemikaliemyndigheten hade kunnat styrka att ”kommissionen … tog hänsyn till omständigheten att beståndsdelarna i högtemperatursbeck, enligt punkt 1.3 i informationsdokumentet [som bilagts yttrandet från kemikaliemyndighetens riskbedömningskommitté] som hade rubriken ’Fysiokemiska egenskaper’, endast frigjordes i begränsad utsträckning och att ämnet var mycket stabilt”.

25 Denna bedömning grundas på två omständigheter. Den första omständigheten som anges i punkt 33 i den överklagade domen avser det förhållandet att det varken av yttrandet från kemikaliemyndighetens riskbedömningskommitté eller av det informationsdokument som bilagts detta yttrande framgår att högtemperatursbecks låga vattenlöslighet har beaktats. Den andra omständigheten som anges i punkt 34 i den överklagade domen avser att klassificeringen av högtemperatursbeck var grundad på antagandet att 16 beståndsdelar som utgjorde 9,2 procent av ämnet var vattenlösliga även om den högsta lösligheten enligt informationsdokumentet som bilagts riskbedömningskommittéens yttrande var 0,0014 procent.

26 Av motiveringen i punkterna 31–34 i den överklagade domen framgår klart och tydligt att tribunalen inte bedömde att det var felaktigt av kommissionen att tillämpa sammanräkningsmetoden när den angripna förordningen antogs. Tribunalens bedömning, på grundval av de skäl som anges i punkterna 31–34 i den överklagade domen, att kommissionen har gjort en uppenbart felaktig bedömning vid tillämpningen av sammanräkningsmetoden är således tillräckligt motiverad.

27 Följaktligen kan överklagandet inte vinna bifall såvitt avser den första grunden.

Den andra grunden: Åsidosättande av förordning nr 1272/2008

28 Den andra grunden består av två delar. Den första delen av den andra grunden vilar på antagandet att tribunalen har bedömt att det var felaktigt av kommissionen att tillämpa sammanräkningsmetoden. Eftersom detta antagande såsom angetts i punkt 26 i denna dom är felaktigt kan denna del av den andra grunden inte godtas. Talan kan således inte vinna bifall såvitt avser denna delgrund.

Parternas argument

29 I den andra delen av den andra grunden har kommissionen kritiserat de skäl som tribunalen har angett i punkterna 31–34 i den överklagade domen för att kommissionen skulle ha begått en uppenbart felaktig bedömning.

30 Kommissionen har anfört att det vore oförenligt med sammanräkningsmetoden att beakta högtemperatursbeck i dess helhet, eftersom denna metod grundar sig på en bedömning av beståndsdelarna i detta ämne. Kommissionen har vidare gjort gällande att hypotesen där ett ämnes beståndsdelar är vattenlösliga är en ofrånkomlig del av sammanräkningsmetoden. Vid tillämpning av denna metod antas således att beståndsdelarna är helt vattenlösliga eftersom lösligheten är en faktor som redan tidigare beaktats i bedömningen av deras toxicitet. Den omständigheten att de sexton beståndsdelar som i förevarande fall har beaktats bara utgör 9,2 procent av ämnet högtemperatursbeck saknar relevans eftersom det för tillämpningen av denna metod varken krävs att ett stort antal beståndsdelar beaktas eller att de beaktade beståndsdelarna utgör en stor del av ämnet. Det är endast viktigt att genom sammanräkningsmetoden pröva huruvida de tröskelvärden som fastställts enligt förordning nr 1272/2008 har uppnåtts, utan att kommissionen i detta avseende förfogar över något utrymme för skönsmässig bedömning. Tribunalen har således gjort sig skyldig till en felaktig rättstillämpning genom att hålla kommissionen ansvarig för att ha beaktat beståndsdelar som inte omfattas av sammanräkningsmetoden enligt punkt 4.1.3.5.5 i bilaga I i förordning nr 1272/2008.

31 Bilbaína m.fl. har anfört att eftersom högtemperatursbeck har låg vattenlöslighet var det befogat av tribunalen att ifrågasätta huruvida sammanräkningsmetoden ledde till ett korrekt resultat. Uppfattningen att kommissionen är begränsad av ett förfarande som hindrar den från att beakta faktiska omständigheter som vederlägger dess antaganden, riskerar att leda till absurda, orättvisa och vetenskapligt ogrundade resultat.

32 Danmarks och Tysklands regeringar anser att kommissionens val av metod är korrekt. Enligt punkt 4.1.3.5.5 i bilaga I till förordning nr 1272/2008 krävs inte att vattenlöslighet av blandningen i dess helhet ska beaktas, i motsats till vad tribunalen har angett i den överklagade domen.

Domstolens bedömning

33 Den andra delen av den andra grunden avser frågan huruvida kommissionen vid tillämpningen av sammanräkningsmetoden för att avgöra om ett UVCB-ämne ska klassificeras som farligt för vattenmiljön i kategorierna akut och kronisk toxicitet måste begränsa sin bedömning till de faktorer som uttryckligen omnämns i punkt 4.1.3.5.5 i bilaga I i förordning nr 1272/2008, med uteslutning av alla andra faktorer eller om kommissionen tvärtom på grund av sin omsorgsplikt noggrant och opartiskt ska pröva alla faktorer som, fastän de inte omnämns i den aktuella bestämmelsen, ändå är relevanta.

34 Såsom tribunalen har angett i punkt 23 i den överklagade domen tillerkänns kommissionen ett stort utrymme för skönsmässig bedömning för att klassificera ett ämne i enlighet med förordning nr 1272/2008 med hänsyn till de vetenskapliga och tekniskt komplicerade bedömningar som kommissionen måste genomföra (dom av den 18 juli 2007, Industrias Químicas del Vallés/kommissionen, C-326/05 P, EU:C:2007:443, punkt 75, och dom av den 21 juli 2011, Etimine, C-15/10, EU:C:2011:504, punkt 60).

35 Utövandet av denna skönsmässighet är dock inte undandragen domstolsprövning. När en part åberopar att en behörig institution har gjort en uppenbart felaktig bedömning, ska unionsdomstolen kontrollera huruvida institutionen i fråga omsorgsfullt och opartiskt har prövat alla omständigheter som är relevanta i det aktuella fallet, det vill säga de omständigheter som den aktuella bedömningen

grundar sig på (se, bland annat, dom av den 21 november 1991, Technische Universität München, C-269/90, EU:C:1991:438, punkt 14, dom av den 18 juli 2007, Industrias Químicas del Vallés/kommissionen, C-326/05 P, EU:C:2007:443, punkt 77, dom av den 6 november 2008, Nederländerna/kommissionen, C-405/07 P, EU:C:2008:613, punkt 56, och dom av den 22 december 2010, Gowan Comércio Internacional e Serviços, C-77/09, EU:C:2010:803, punkt 57). Denna omsorgsplikt ingår i principen om god förvaltningssed och är allmänt tillämplig på unionsadministrationens agerande (dom av den 4 april 2017, Europeiska ombudsmannen/Staelen, C-337/15 P, EU:C:2017:256, punkt 34, se även, för ett liknande resonemang, dom av den 29 mars 2012, kommissionen/Estland, C-505/09 P, EU:C:2012:179, punkt 95).

36 I förevarande fall är det ostridigt att klassificeringen av ett UVCB-ämne med hänsyn till de effekter på vattenmiljön som detta ämne medför ska fastställas enligt bestämmelserna i förordning 1272/2008 gällande klassificering av blandningar. I punkt 4.1.3.2 i bilaga I i denna förordning anges följande:

”Klassificeringen sker stegvis och är beroende av vilken slags information som föreligger om själva blandningen och de ingående ämnena …

Följande moment ingår:

– Klassificering baserad på testade blandningar.

– Klassificering baserad på överbryggningsprinciper.

– Användning av ’sammanräkning av klassificerade beståndsdelar’ och/eller en ’additionsformel’.”

37 I denna punkt fastställs en fallande prioritetsordning mellan de tre angivna metoderna. När tillgängliga uppgifter, såsom i förevarande fall, inte gör det möjligt att tillämpa de två första metoderna ska klassificeringen av ett UVCB-ämne således fastställas på grundval av sammanräkningsmetoden enligt det tillvägagångssätt som anges i punkt 4.1.3.5.5 i bilaga I till förordning nr. 1272/2008.

38 För toxicitetskategorierna akut 1 eller kronisk 1 består denna metod i huvudsak av att koncentrationen av de beståndsdelar som klassificeras i dessa kategorier räknas samman och multipliceras med en M-faktor. Denna M-faktor ökar omvänt proportionellt i förhållande till det ifrågavarande ämnets toxicitet för att avspegla det faktum att de ämnen som omfattas av en farokategori ”bidrar till blandningens toxicitet även vid låga koncentrationer och ska normalt ges ökad betydelse då sammanräkningsmetoden för klassificering används” enligt punkt 4.1.3.5.5.1 i bilaga I i förordning nr 1272/2008. Om summan av dessa beståndsdelar multiplicerade med respektive M-faktor är lika med eller större än 25 procent ska ämnet klassificeras i toxicitetskategorin akut 1 eller kronisk 1.

39 Det är visserligen riktigt att det i punkt 4.1.3.5.5 i bilaga I i förordning nr 1272/2008 inte föreskrivs att andra kriterier än de som uttryckligen omnämns i denna bestämmelse ska användas. Det kan emellertid konstateras att ingen bestämmelse heller uttryckligen förbjuder att andra faktorer som kan vara relevanta vid klassificeringen av ett UVCB-ämne beaktas.

40 Punkt 4.1.3.5.5 ska vidare ses i sitt sammanhang.

41 Enligt punkt 4.1.3.1 i bilaga I till förordning nr 1272/2008 ska tillvägagångssättet för att klassificera blandningar, såsom det har sammanfattats ovan i punkt 38, tillämpas så ”att alla tillgängliga data ska kunna användas för att klassificera en blandnings farliga effekter på vattenmiljön … i förekommande fall”. Såsom generaladvokaten har framfört i punkt 73 i sitt förslag till avgörande förefaller uttrycket ”i förekommande fall” (”*where appropriate*” i den engelska versionen av denna punkt) och ”alla tillgängliga data” vederlägga tolkningen enligt vilken det är uteslutet att beakta annan information än den som uttryckligen har angetts inom ramen för sammanräkningsmetoden.

42 Av skälen 4–8 i förordning 1272/2008 framgår vidare att unionslagstiftarens avsikt var att ”bidra till en global harmonisering av klassificerings- och märkningskriterier, inte bara på FN-nivå, utan också genom att införliva de internationellt överenskomna GHS-kriterierna i gemenskapslagstiftningen”. Av denna anledning återges nästan samtliga GHS-kriterier ordagrant i bilaga I till förordningen.

43 Såsom generaladvokaten har framfört i punkt 79 i sitt förslag till avgörande framgår det av själva ordalydelsen i GHS, särskilt i bilaga 9 till detta system, som har rubriken ”Handledning gällande faror för vattenmiljön”, att det metodiska tillvägagångssättet för att klassificera ämnens farlighet för vattenmiljön är svårmanövrerat bland annat på grund av den omständigheten att ”begreppet ämne omfattar en bred skala av kemiska produkter, varav ett stort antal är svåra att klassificera enligt ett system som är grundat på strikta kriterier”. I denna handledning framhävs således ”de tolkningssvårigheter, även för experter” som klassificeringen bland annat av så kallade komplexa eller sammansatta ämnen vars ”egenskaper avseende biologisk nedbrytbarhet, bioackumulering, delningskoefficient och vattenlöslighet medför betydande tolkningssvårigheter eftersom varje beståndsdel i blandningen kan bete sig olika” medför.

44 Upphovsmännen till denna handledning har sålunda försökt att dra uppmärksamheten till de ofrånkomliga begränsningarna av de metodologiska kriterier som föreskrivs i GHS vid klassificeringen av faror för vattenmiljön vad avser vissa ämnen som karakteriseras bland annat av deras komplexitet, stabilitet eller låga vattenlöslighet.

45 Unionslagstiftaren har införlivat bestämmelserna i GHS genom bilaga I i förordning nr 1272/2008 utan att uttrycka någon avsikt att avvika från detta tillvägagångssätt. Under dessa förhållanden kan det inte antas att unionslagstiftaren genom att på detta sätt integrera GHS i förordning nr 1272/2008 har bortsett från dessa metodologiska begränsningar.

46 En strikt och mekanisk tillämpning av sammanräkningsmetoden under alla omständigheter kan medföra att ett UVCB-ämnens toxicitet för vattenmiljön underskattas när få beståndsdelar av detta ämne är kända. Detta resultat kan inte anses överensstämma med syftet med förordning nr 1272/2008 att skydda miljön och folkhälsan.

47 Vid tillämpningen av sammanräkningsmetoden för att avgöra om ett UVCB-ämne ska klassificeras som farligt för vattenmiljön i kategorierna akut och kronisk toxicitet är kommissionen således inte skyldig att begränsa sin bedömning till de faktorer som uttryckligen omnämns i punkt 4.1.3.5.5 i bilaga I i förordning nr 1272/2008, med uteslutning av alla andra faktorer. Kommissionen ska med hänsyn till sin omsorgsplikt noggrant och opartiskt pröva alla faktorer som, fastän de inte omnämns i den aktuella bestämmelsen, ändå är relevanta.

48 I förekommande fall har kommissionen, med stöd av kemikaliemyndigheten samt Danmarks och Tysklands regeringar, gjort gällande att den låga vattenlösligheten hos högtemperatursbeck saknar relevans vid tillämpningen av sammanräkningsmetoden. Kommissionen anser nämligen att vattenlösligheten av de beståndsdelar som omfattas av kategorierna akut och kronisk toxicitet för vattenmiljön indirekt beaktas genom sammanräkningsmetoden.

49 Frågan huruvida den låga vattenlösligheten hos högtemperatursbeck kan anses vara relevant och därför ska beaktas vid klassificeringen av det aktuella ämnets effekter på vattenmiljön avser den rättsliga kvalificeringen av faktiska omständigheter som omfattas av domstolens behörighet inom ramen för dess prövning i ett mål om överklagande.

50 Det skäl som anges i punkt 28 i den överklagade domen, enligt vilka ”det är ett ämne, och inte bara dess beståndsdelar, som ska uppfylla klassificeringskriterierna vid bedömningen huruvida det omfattas av kategorierna för akut eller kroniskt toxicitet”, har inte bestritts.

51 Den klassificeringsmetod som avses i punkt 4.1.3.5.5 i bilaga I i förordning nr 1272/2008 vilar på antagandet att de beaktade beståndsdelarna är 100 procent vattenlösliga. På grundval av detta antagande förutsätts det genom sammanräkningsmetoden att beståndsdelarna uppnår en koncentrationsnivå inom vilken tröskelvärdet på 25 procent inte kan uppnås och består således i att beräkna den sammantagna koncentrationen av de beståndsdelar som omfattas av kategorierna akut och kronisk toxicitet, multiplicerade med respektive M-faktor som motsvarar deras toxicitetskategori.

52 Det är emellertid ofrånkomligt att metoden inte är lika tillförlitlig i situationer där den multiplicerade summan av beståndsdelar överskrider en koncentrationsnivå som motsvarar tröskelvärdet på 25 procent i en lägre andel i förhållande till observerad vattenlöslighet av det beaktade ämnet i dess helhet och den 100 procentiga hypotetiska vattenlösligheten. I sådana situationer kan sammanräkningsmetoden nämligen i vissa fall leda till ett resultat som överskrider eller underskrider det tillåtna tröskelvärdet på 25 procent beroende på om beståndsdelarnas hypotetiska vattenlöslighet eller ämnets vattenlöslighet i dess helhet beaktas.

53 Det är ostridigt att det framgår av tabell 7.6.2 i bilaga I till de informationsdokument som bilagts riskbedömningskommittéens yttrande dels att sammanräkningsmetoden ledde till resultatet 14521 procent, dels att detta resultat är 581 gånger högre än den miniminivå som krävs för att tröskelvärdet på 25 procent efter multiplicering med M-faktorn ska ha uppnåtts. Det har inte heller bestritts att det dessutom framgår av punkt 1.3 i denna handling, som har rubriken ”Fysiokemiska egenskaper” att högtemperatursbecks maximala vattenlöslighet var 0,0014 procent, det vill säga ett värde som var ungefär 71 000 gånger lägre än den hypotetiska vattenlösligheten på 100 procent som använts för de beaktade beståndsdelarna.

54 Tribunalen har således varken missuppfattat eller gjort någon felaktig rättslig bedömning av de faktiska omständigheterna genom att i punkt 34 i den överklagade domen slå fast att kommissionen ”[g]enom att anta att alla dessa [beståndsdelar] är vattenlösliga … därför vid klassificeringen i praktiken [stödde sig] på antagandet att 9,2 procent av högtemperatursbeck var vattenlösligt. Som framgår av punkt 1.3 i informationsdokumentet [som bilagts riskbedömningskommittéens yttrande] är detta värde dock inte realistiskt med hänsyn till att den högsta lösligheten utgör 0,0014 procent.”

55 Tribunalen har i punkt 32 i den överklagade domen konstaterat att ”[v]arken kommissionen eller [kemikaliemyndigheten] … dock [hade tagit] hänsyn till omständigheten att beståndsdelarna i högtemperatursbeck, enligt punkt 1.3 i informationsdokumentet [som bifogats riskbedömningskommittéens yttrande,] som hade rubriken ’Fysiokemiska egenskaper’, endast frigjordes i begränsad utsträckning och att ämnet var mycket stabilt”. Tribunalen har följaktligen utan att göra en felaktig rättstillämpning i punkt 30 i den överklagade domen bedömt att ”kommissionen hade gjort en uppenbart felaktig bedömning i den mån den vid klassificeringen av högtemperatursbeck som farligt för vattenmiljön i kategorierna akut 1 och kronisk 1 (Aquatic Acute 1 (H400) och Aquatic Chronic 1 (H410)) på grundval av ämnets beståndsdelar [hade] åsidosatt sin skyldighet att beakta alla relevanta faktorer och omständigheter för att korrekt bedöma nivån av de sexton beståndsdelarna … i högtemperatursbeck och deras kemiska effekter”.

56 Överklagandet kan följaktligen inte vinna bifall såvitt avser den andra grunden.

Den tredje grunden: Överskridande av gränserna för överprövning och missuppfattning av bevisning

57 Kommissionen har gjort gällande att den angripna förordningen antogs på grundval av ett brett spektrum av vetenskapliga uppgifter. Det rör sig om väldigt komplexa uppgifter vilket motiverar tillämpningen av sammanräkningsmetoden. Tribunalen har i punkt 34 i den överklagade domen från detta breda spektrum av vetenskapliga och tekniska uppgifter endast tagit fasta på meningen enligt vilken 9,2 procent av högtemperatursbeck är vattenlösligt för att vederlägga kommissionens

bedömning. Denna uppgift är emellertid en ofrånkomlig del av sammanräkningsmetoden. Genom att i punkt 34 i den överklagade domen bedöma att den maximala vattenlösligheten för högtemperatursbeck i dess helhet var 0,0014 procent har tribunalen ersatt kommissionens bedömning med sin egen. Enligt kommissionen har tribunalen genom att agera på detta sätt missuppfattat den bevisning som ligger till grund för antagandet av den angripna förordningen.

58 Det kan härvidlag konstateras att den tredje grunden vilar på en felaktig tolkning av den överklagade domen. Tribunalen har inte i punkt 34 i den överklagade domen ersatt unionsinstitutionernas bedömning av vetenskapliga och tekniska uppgifter med sin egen. Med tillämpning av den fasta rättspraxis avseende domstolsprövningens omfattning som det har erinrats om ovan i punkt 35 kan det konstateras att tribunalens bedömning, som grundar sig på uppgifter i det informationsdokument som bilagts riskbedömningskommittéens yttrande, endast avsåg rättsfrågan huruvida kommissionen vid klassificeringen av högtemperatursbeck har beaktat alla relevanta uppgifter och omständigheter.

59 Överklagandet kan följaktligen inte vinna bifall såvitt avser den tredje grunden.

60 Av det anförda följer att överklagandet ska ogillas i sin helhet.

Rättegångskostnader

61 Enligt artikel 184.2 i domstolens rättegångsregler ska domstolen besluta om rättegångskostnaderna när överklagandet ogillas. Enligt artikel 138.1 i rättegångsreglerna, som enligt artikel 184.1 ska tillämpas i mål om överklagande, ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats.

62 I artikel 140.1 i domstolens rättegångsregler, som enligt artikel 184.1 i dessa regler också ska tillämpas i mål om överklagande, föreskrivs att medlemsstater och institutioner som har intervenerat ska bära sina rättegångskostnader.

63 I artikel 184.4 andra meningen i rättegångsreglerna föreskrivs att om en intervenient i första instans deltar i målet om överklagande får domstolen besluta att parten ska bära sina rättegångskostnader.

64 Bilbaína m.fl. har yrkat att kommissionen ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom kommissionen har tappat målet, ska yrkandet bifallas. Kommissionen ska bära sina rättegångskostnader och ersätta rättegångskostnaderna för Bilbaína m.fl., inklusive kostnader hänförliga till det interimistiska förfarande som gav upphov till beslut av domstolens vice ordförande av den 7 juli 2016, kommissionen/Bilbaína de Alquitranes m.fl. (C-691/15 P-R, ej publicerat, EU:C:2016:597).

65 Konungariket Danmark, Förbundsrepubliken Tyskland och Konungariket Nederländerna, som intervenerat till stöd för överklagandet, ska bära sina rättegångskostnader.

66 Europeiska unionens kemikaliemyndighet, som har intervenerat i första instans, ska bära sina rättegångskostnader.

67 GrafTech Iberica SL, som har intervenerat i första instans och deltagit i förhandlingen utan att yrka att kommissionen ska ersätta dess rättegångskostnader, ska bära sina rättegångskostnader.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (sjätte avdelningen) följande:

1) Överklagandet ogillas.

2) Europeiska kommissionen ska förutom sina egna rättegångskostnader bära de rättegångskostnader som har åsamkats Bilbaína de Alquitranes, SA, Deza, a.s., Industrial Química del Nalón, SA, Koppers Denmark A/S, Koppers UK Ltd, Koppers Netherlands BV, Rütgers basic aromatics GmbH, Rütgers Belgium NV, Rütgers Poland Sp. z o.o., Bawtry Carbon International Ltd, Grupo Ferroatlántica, SA, SGL Carbon GmbH (Tyskland), SGL Carbon GmbH (Österrike), SGL Carbon, SGL Carbon, SA, SGL Carbon Polska SA, ThyssenKrupp Steel Europe AG och Tokai erftcarbon GmbH, inklusive kostnader hänförliga till det interimistiska förfarande som gav upphov till beslut av domstolens vice ordförande av den 7 juli 2016, kommissionen/Bilbaína de Alquitranes m.fl. (C-691/15 P-R, ej publicerat, EU:C:2016:597).

3) Konungariket Danmark, Förbundsrepubliken Tyskland och Konungariket Nederländerna, som intervenerat till stöd för överklagandet, ska bära sina rättegångskostnader.

4) GrafTech Iberica, SL. och Europeiska kemikaliemyndigheten ska bära sina rättegångskostnader.

Underskrifter